

M. 6168: 1-5.

ACC. N.R. _____

Landskap: *Hälsingland* Upptecknat av: *Erich Björnberg*
Härad: *Höres* Adress: *Knäred*
Socken: *Knäred* Berättat av: *Fredrika Pålsson*
Uppteckningsår: *1939* Född år *1873* i *Knäred*

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Bäckhästen (H. C. 21.) sid. 1-3.
Offerkast. (Ulm. H. 27.) 4.
Praman ö. värfvudagen (H. C. 14.) 5.

6168

ACC. N:R.

Landskap: Halland Upptecknat av: Eric Bränberg,
 Härad: Flöks Adress: Knäred.
 Socken: Knäred Berättat av: _____
 Uppteckningsår: 1939. Född år _____ i _____

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Om berättarrinnan fru Fredrika Pålsson.
 F. 1873 i Bränalt, Knäred. Hon har alltid vistats
 i ovan nämnda by. Sina sägner m.m. har hon ut-
 slutande från sin far Karl Persson från Öhn, Knäred. Han
 var endast några år i grannsocknen Fliskult. Både
 han och hon var, resp. är mest intresserad av vardagliga
 samt enkla saker. Hon har mycket gott minne
 och har med flera års mellanrum berättat saker och
 ting exakt lika var gång. Men hon säger sig inte
 tycka om "sådant där gammalt hedniskt", och tror
 det är synd att skriva upp det. Och jag har lagt
 märke till att det finns en del, som hon nu slutfiligen
 har glömt men, som jag mycket väl kan erinra mig. -

Jag har varit, o. är ibland ännu, meddelare för Ö. U. N. M. Sth.
 Min några dubbeluppteckningar ^{endast på denna sida} kommer det aldrig att bli.

ACC. N:R. 6168

Landskap: Halland Upptecknat av: Eric Bränberg
 Härad: Hôks Adress: Knäred
 Socken: Knäred Berättat av: Fredrika Pålsson
 Uppteckningsår: 1939 Född år 1873 i Knäred

1.
 LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

Bäckhästen. 1.

Vädendet ifråga förekommer ^{här} endast under benämningen Næcken. (Næcken) Utom i gestalt av en vit häst kunde han uppträda som en svartklädd karl. Næcken höll till i ån och ibland under skvattan, som han hjälpte till att dra då det var litet vatten ifall man kastade en peng ner till honom. Næcken hade en gång hört Meretta åt en person, som han förvillat så att han vadade bredvid spången och fick stövlarna fulla av vatten. Næcken lyckades en gång locka barnen, utom en, upp på sin rygg, som längdes för vart uppklivande barn. Slutligen sade då den som blev kvar: "Å, kors, ett sådant kors!" Vid detta brast næcken mitt itu.

ACC. N:R. 6168

Landskap: Upptecknat av:
Härad: Adress:
Socken: Berättat av:
Uppteckningsår: Född år i

2.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Bäckehästen...

2.

Sågnen är lokaliserad till Skintanshölj i Vänneån. -
Då något brister brukar man i bygden säga att "det
skils åt som Trälshults häst." En annan
säger måler hur en svartklädd karl kommer fram
till pigan, som tvättat färdigt vid ån och frågar om
han kunde få det som hon glömt tvätta. Efter en
stunds besinnande tar hon då och tvättar sig var-
efter hon svarar ja. Men då störtar sig karlen i
ån och försvinner.

De gamla bränaltsborna sägas ha kört hem
ved med näcken vid mänsken. Och de kunde härvid
läsa så mycket de ville. De behärskade honom med
en grimma vari fanns ett riktigt stålbespel.

ACC. N:R. 6168

Landskap: Upptecknat av:

Härad: Adress:

Socken: Berättat av:

Uppteckningsår: Född år i

3.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIVBöckehästen...

3.

I grannbyarna hör man ofta de gamle tala om "Bränatte rol" varvid man månen vid ny. "I kväll lyser Bränatte rol vackert" sägs t. ex. vid månljusa kvällar.

En man i Sjöared omkom genom drunkning tillsammans med sin vite häst. Sedan berättas det att man i mörka höstnätter kunde möta denna spökhjuts. Ett annat fall berättas liknande om en mördare, som hade haft en vit häst. Men det var under tiden medan mördaren ännu levde och satt i fängelse.

Övriga frågor är om okända saker.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 6168

Landskap: Halland Upptecknat av: Eric Bränberg
Härad: Flöks Adress: Knäred
Socken: Knäreds Berättat av: Fredrika Pålsson
Uppteckningsår: 1939 Född år 1873 i Pränalt, Knäred.

4.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Offerkär.

Vid vägen mellan Trälshult och Knäred (Sagastigen) finns en plats ute i vildmarken, som kallas Hjulekeme. Där hittades en gång en död man. Alla som redan gingo förbi skulle kasta en sten på stället, detta därför att man skulle slipa råka ut för någonting "oturligt" under färden.

På stället ifråga har jag sett att det mycket riktigt finns ett långsmalt röde i storlek och form som en graskulle. Och stenarna synes alla vara i storlek mellan ett ägg och en kastanöball.

Övriga hithörande frågor röra sig om okänt.

(Till näcken kastade man "en peng" vid malning och om våren kastade man "en peng" i åkern för god äring sägs vidare.)
(Mängder av mynt av låg värde ha hittats i alla gamla åkern här på orten)
Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 6168Landskap: HallandUpptecknat av: Eric BrånbergHärad: HöksAdress: KnäredSocken: KnäredBerättat av: Fredrika PålssonUppteckningsår: 1939Född år 1873 i Knäred.5.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIVTranan och Vårfrudagen.

Allt om tranan i förbindelse med "froedan" är här okänt.

Vårfrudagsafton hölls helgad (hälad) och man firade den med högläsning och psalmsång. Och man åt helgdagsmat den kvällen (soppa och risgröt).

"Rinnande vatten" troddes istället här om påskdagsmorgon innan solen gick upp, ha väskild kraft och man gick ut för att tvätta sig samt få del av kraften. I synnerhet skulle man även få tag i fradga (fra) som ju alltid brukar flyta på något strömt vatten.

Slutligen hade man som regel att f. o. m. "froedan" lägga sig vid dagljus. Oppsittkvällarna skulle nu vara stekt. Man skulle nu "följa med solen", d. v. s. lägga sig och kläpa upp

Skriv endast på denna sida!

vid tid för solen ned- o. uppgång